

Sygn. akt III KO 110/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

w sprawie **A. A.**

oskarżonego z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron,

w dniu 9 października 2018 r.,

kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego we W.

z dnia 10 października 2013 r., sygn. akt II K [...]

I. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. wznawia z urzędu postępowanie sądowe zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...];

II. uchyla wyroki Sądów obu instancji i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu we W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z 12 lutego 2014 r., utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego we W. z 10 października 2013r. skazujący A. A. na karę łączną 15 lat pozbawienia wolności za popełnienie czynów zabronionych z art. 148 § 1 k.k. i art. 263 § 2 k.k.

Wyrok Sądu odwoławczego nie został poddany trybowi nadzwyczajnego zaskarżenia, natomiast 20 lipca 2018r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo wiceprezesa Sądu Okręgowego we W. sygnalizujące potrzebę rozważenia wznowienia z urzędu, na korzyść skazanego, postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z 12 lutego 2014 r. Podmiot występujący wskazał, że pierwszoinstancyjny wyrok dotknięty był bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na tym, że w jego wydaniu uczestniczyła osoba nieuprawniona do orzekania.

Prokurator Prokuratury Krajowej za niezbędne uznał wznowienie procesu z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa wiceprezesa Sądu Okręgowego we W., wskazująca na potrzebę rozważenia możliwości wznowienia postępowania z urzędu, okazała się zasadna i skutkowała wydaniem przez Sąd Najwyższy, na posiedzeniu, w trybie art. 542 § 3 k.p.k., wyroku o treści proponowanej zarówno w sygnalizacji, jak i piśmie prokuratora - ze względu na to, iż powołany wyrok Sądu Okręgowego we W. rzeczywiście dotknięty był uchybieniem, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

Z przepisu art. 159 § 1 pkt 3 u.s.p. wynika wprost, że osoba pełniąca funkcje publiczne nie może być ławnikiem. Jednocześnie stwierdzić należało, że w składzie Sądu Okręgowego, procedującego w sprawie A. A., występował w charakterze ławnika H. W., który w tym czasie odbywał służbę w Straży Miejskiej. Potwierdziła ten fakt informacja nadesłana przez komendanta Straży Miejskiej we W. z 27 sierpnia 2018 r., stwierdzająca, że 1 sierpnia 1991 r. H. W. został zatrudniony w straży jako inspektor, od 1 grudnia 1998 r. został zastępcą naczelnika wydziału, od 1 grudnia 1999 r. pełnił funkcję naczelnika wydziału tegoż organu, a następnie został zastępcą komendanta i taki stan rzeczy miał miejsce nie krócej niż do 27 sierpnia 2018 r. Piastując stanowiska kierownicze, H. W. wykonywał zadania straży miejskiej wynikające z ustawy o strażach gminnych oraz innych ustaw i przepisów

prawa miejscowego oraz sprawował nadzór i kontrolę nad pracą podległych strażników. Do zadań straży miejskiej należy m.in. ściganie wykroczeń. Stosownie do art. 23 ustawy o strażach gminnych, przy wykonywaniu czynności służbowych strażnik korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Mając na uwadze treść art. 159 § 1 pkt 3 u.s.p. i art. 23 o strażach gminnych, nie ma wątpliwości, że H. W. nie mógł być jednocześnie ławnikiem i strażnikiem miejskim, gdyż łączenie stanowiska związanego ze ściganie przestępstw i wykroczeń z funkcją ławnika prowadziło do złamania zasady *incompatibilitas*, o której mowa w pierwszym z powołanych przepisów. Założeniem wdrożenia ustawowego zakazu łączenia stanowisk było wyeliminowanie takiego stanu rzeczy, w którym wymiar sprawiedliwości sprawowałyby jednostki zajmujące się zawodowo wykonywaniem ochrony prawnej, oraz przeciwdziałanie sytuacjom, w których osoby objęte treścią przepisu mogłyby znać sprawę z racji wykonywanego zawodu lub być związane stosunkiem podległości z osobami decydującymi o sprawie. Uwzględniając całokształt powyższych rozważań, trzeba było uznać, że H. W. pełniący służbę w Straży Miejskiej od 1 sierpnia 1991 r. do 27 sierpnia 2018 r. nie był uprawniony w tym okresie do orzekania jako ławnik. Tym samym stwierdzić należało, że wyrok Sądu Okręgowego we W., wydany 10 października 2013 r., z udziałem tegoż ławnika, utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z 12 lutego 2014 r., dotknięty był bezwzględny uchybieniem przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., co uzasadniało wznowienie procesu z urzędu i wydanie rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym.

Z uwagi na treść art. 542 § 5 k.p.k., stwierdzić należało, że ponieważ od daty uprawomocnienia się wyroku Sądu Apelacyjnego upłynął rok, wznowienie z urzędu przedmiotowego postępowania nastąpiło na korzyść oskarżonego. Nakłada to na Sąd ponownie rozpoznający sprawę obowiązek uwzględnienia przy orzekaniu ograniczeń określonych w art. 443 k.p.k. W ponownym postępowaniu pierwszoinstancyjnym warto rozważyć możliwość skorzystania z rozwiązania przewidzianego w art. 442 § 2 k.p.k.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.

